

«Ο γέρος και η Θάλασσα», η ιστορία του γερό-ψαρά Σαντιάγκο και του ξιφία που ψάρευε μετά από εβδομάδες ολόκληρες άκαρπων προσπαθειών, είναι ένα από τα τελευταία έργα του Χέμινγουεϊ, για το οποίο κέρδισε επάξια το βραβείο Νόμπελ και του χάρισε μια θέση ανάμεσα στην ελίτ των λογοτεχνών του εικοστού αιώνα! Το έργο είναι ένα θαλασσινό μυθιστόρημα, δηλαδή επικεντρώνεται στο ψάρεμα και στην καταδίωξη ενός τεράστιου ξιφία από έναν γέρο, ο οποίος αρνείται να υποχωρήσει μπροστά στη δύναμη του κήτους, αντεπιτίθεται σε αυτό, ξεπερνάει τα όριά του και τις ανεπαρκείς δυνάμεις του και επιτυγχάνει να σκοτώσει το πολυπόθητο αυτό «τρόπαιο». Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί σε κάποια σημεία εξειδικευμένο λεξιλόγιο, εννοώντας τα σύνεργα και όλα όσα χρειάζονται προκειμένου ένας ψαράς να βγει στη θάλασσα με αξιώσεις. Όμως, το βιβλίο είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια απλή θαλασσινή περιπέτεια. Αυτό είναι το επιφανειακό κομμάτι! Το βαθύτερο, είναι όλα αυτά τα μηνύματα που μεταδίδονται σε εμάς καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της εξαιρετικής πλοκής. Το μείζον από αυτά για εμένα είναι η επιμονή του γέρου και η μη υποταγή στη δύναμη του ψαριού. Σε αυτό το σημείο ένιωσα ρίγος για το πού μπορούν να φτάσουν τα όρια της ανθρώπινης φύσης. Γιατί και αυτά σαφώς είναι περιορισμένα. Ο γέρος όμως αν και όχι σε μια κατάλληλη ηλικία για μια τέτοια περιπέτεια, χωρίς τις απαραίτητες προμήθειες και εφόδια ώστε να ισοσταθμιστεί η αδικία μεταξύ του ψαρά και του ψαριού, αλλά με πολλές γνώσεις και εμπειρίες από τη θαλασσινή ζωή κυνηγάει, επίμονα και χωρίς να αποθαρρύνεται, τον στόχο του. Πολλές φορές κάνει και επίκληση σε ανώτερες δυνάμεις ώστε να πάρει δύναμη και να συνεχίσει την προσπάθειά του. Αυτό, ισχύει για όλες τις πτυχές της ζωής. Με τη δύναμη και την αποφασιστικότητα που ο γέρος επιδιώκει την κατάκτηση αυτού του ψαριού, αυτόν τον στόχο που είχε θέσει στην αρχή της ημέρας, έτσι και εμείς γενικότερα πρέπει να διεκδικούμε ό, τι μας αφορά ανυποχώρητα! Εφόσον το έχουμε βάλει στόχο. Και αυτό για μένα είναι το κυριότερο μήνυμα και αυτό μου δημιούργησε ένα αίσθημα κινήτρου, χαράς και ικανοποίησης! Επίσης, με εντυπωσίασε το γεγονός ότι αφού το ψάρι συνέχιζε να αντιστέκεται μετά από 3 μέρες εξαντλητικής «ρυμούλκησης» της βαρκούλας του γέρου, αυτός άρχισε όλο και περισσότερο να το σέβεται και ίσως να το αγαπά! Ειδικότερα στο σημείο όπου το ψάρι αρχίζει να κατακρεουργείται από τους επιτιθέμενους καρχαρίες ο γέρος το αποκαλεί αδελφό και του ζητάει συγγνώμη για την εξέλιξη των γεγονότων! Αυτό μου έδωσε την αίσθηση, ότι μετά από κάθε ανταγωνισμό και αγώνα εν τέλει κανείς δεν είναι εχθρός με τον άλλον. Στην περίπτωση αυτή όμως ο γέρος ήταν αποφασισμένος να καταδίωξει το ψάρι μέχρι θανάτου συνδέοντας αυτή την καταδίωξη μέχρι και με τη ζωή! Και όπως το ψάρι θα μπορούσε να συγχωρέσει τον ψαρά που το αλίευσε, γιατί έτσι λειτουργεί η φύση, έτσι και

εμείς μπορούμε να συγχωρούμε τους γύρω μας. Ακόμη, με τη φράση του γέρου «καλύτερα είναι να είσαι τυχερός, μα όταν έρθει η τύχη θα είμαι προετοιμασμένος» υποδηλώνεται ένα πολύ σημαντικό μήνυμα και αξία για την τύχη! Σε αυτό το σημείο αισθάνθηκα περιέργεια για το πώς λειτουργεί η δύναμη της τύχης. Συγκεκριμένα συνειδητοποίησα ότι κανένας άνθρωπος στον κόσμο δεν είναι άτυχος ή μη τυχερός. Αυτό είναι μια παρανόηση! Τελικά αυτό που συμβαίνει είναι ότι, όταν καταφθάνει η τύχη για να ωφελήσει κάποιον, αυτός δεν είναι αρκετά έτοιμος για να εκμεταλλευτεί αυτήν την ευκαιρία και έτσι την χάνει. Και στη συνέχεια αποδίδει την αποτυχία του στην απουσία της τύχης και όχι στην αναποτελεσματικότητά του. Τέλος το σημείο που μου διέγειρε τα περισσότερα συναισθήματα είναι το σημείο που λέει ο γέρος «ο άνθρωπος μπορεί να χαλιέται μα όχι να νικιέται». Αυτή η φράση πηγάζει από το σημείο το οποίο ο γέρος φτάνει τελικά στην στεριά μετά από την τριήμερη απουσία του με το ψάρι μισοφαγωμένο, ουσιαστικά άχρηστο. Σε εκείνο το σημείο ομολογεί ότι ηττήθηκε αλλά όχι από το ψάρι, απέναντι σε αυτό θριάμβευσε, αλλά από τα αρπακτικά της θάλασσας τους καρχαρίες. Έτσι στις μάχες που δίνει ο άνθρωπος πρέπει να τις εξουσιάζει με τέτοιο τρόπο, ώστε ακόμα και ο χαμός να έχει αξιοπρέπεια και να αποτελεί ταυτόχρονα μια νίκη!

Νικόλας Περρέας